

ליעד יוסף, מעצב פנים:
"כשהגעתי לא היה כלום. לא קירות,
לא רצפה. אמרתי לה 'את מתלבטת
איזה קרמיקה לקנות? אין לך בית!'
הבנתי שהראש שלה בתל השומר,
והחלטתי לקחת על עצמי את הבית"

תמי עזרא: "חייתי שלוש שנים בבית
החולים, וזה כולל הכל, מקלחות,
שירותים ואוכל. לפעמים היה למור
חדר לבד וזה היה יותר קל, ולפעמים
לא. זה היה קשה מאוד, מזל שאני
מתחברת מהר לאנשים"

איפור: סטלנה קירחלי

ת

מי עזרא (57) תתקשה לזכור את הלילה האחרון שבו ישנה
במיטה, בבית, כמו כל אחר אחר. אבל את הבוקר שאחריו
היא לא תשכח לעולם, הבוקר ההוא במאי 2009 שבו יצאה
בתה הצעירה מור, אז בת 17, לטיול שנתי ברמת הגולן. היא
הייתה אז תלמידת כיתה י' עליזה ותוססת שנסעה לנחל ג'ילבון. היא הייתה
מאושרת, ארוה בחרוה את תיק הטיולים ונפרדה מאמא בנשיקה. במהלך
היום תמי לא שמעה מבתה, אבל היא לא דאגה לרגע, תיארה לעצמה שבתה
עושה חיים עם חבריה. בערב צלצל הטלפון בביתה ועל הקו הייתה המורה,
שרדיוחה שמור לא מרגישה טוב וצריך לבוא לקחת אותה.
לתמי לא היה איך לנסוע לצפון הרחוק, והיא המתנה עד שיבואו להסיע
אותה לבית החולים פוריה, לשם פונתה מור כשהורע מצבה. רק לפנות
בוקר הגיעה האם לבית החולים, כשהיא בטוחה שזה עניין פעוט. היא לרגע
לא חשבה שהחיים הקודמים שלה נגמרו והתחיל סיוט שממנו היא לא מת
עוררת עד היום.
"לא ברור מה קרה שם, ואיך מהתייבשות קורה דבר כזה", אומרת תמי.
"מור יצאה בבוקר בכיף, ורק מאוחר יותר נודע לי שהיא הרגישה לא טוב"

"היא אמרה שהיא עייפה, ולאט איבדה את ההכרה". מור עזרא

כל היום. חשבו שזה משהו קטן שתכף יחלוף, אבל המצב לא השתפר אז
פינו אותה לפוריה. התקשרו אליי מהמיון לשאול אם היא אלרגית לתרד
פות מסוימות ומיד אמרו לי לא לדאוג, שהיא רק התייבשה קצת ונותנים
לה נוזלים".

● נבחרת?
"ממש לא, מי יכול לתאר לעצמו דבר כזה? רק הבוקר היא הייתה בסדר.
כשהגענו לבית החולים היא כבר הייתה מאושפזת בפנימית. שאלתי אותה
מה קורה, והיא אמרה שהיא עייפה. היא הייתה על הפנים, אבל בהכרה.
לאט לאט היא התחילה לאבד את ההכרה, עשו לה CT ראש, פינו אותה
לרמב"ם ובינתיים המצב הלך והחמיר.

« אמרו לנו שיש לה נוזלים במוח ושצריך להכניס אותה
לניתוח דחוף. התברר שנוצרה בצקת שמחצה את כלי הרום
ומנעה הגעת חמצן למוח. אחרי הניתוח העלו אותה לטיפול
נמרץ, ואמרו לנו שהסיכויים שהיא תתעורר קלושים. חודש

7

שנים

אני ישנה על כורסה

מאז אותו יום אביבי לפני שבע
שנים, שבו התייבשה בתה **מור**
בגיל 17 בטיול שנתי והפכה לצמח,
לא ישנה **תמי עזרא** במיטה.
היא מכרה את דירתה ונדדה עם
ארגזים בין בתי חולים ומוסדות
שיקום, בזמן ששאר ילדיה
התפזרו למקומות אחרים.
אחרי שנים ללא תקווה וללא בית,
נכנס אל חייה מעצב פנים צעיר,
שהכשיר לה בית שאליו תוכל
להחזיר את מור. בבית החדש
חוזרת המשפחה לגור יחד ולקוות
לרגע שבו מור תפקח שוב את
העיניים ותגיד "אמא"

דינה חלוץ | צילום: יונתן בלום

וחצי ישבנו ליד חדר טיפול נמרץ והתפללנו שהיא תתעורר, אבל זה לא קרה. הבן שלי היה אמור להתחתן באותו חודש, והחתונה בוטלה". לאחר שבוועות רבים שבהם מור הייתה מחוסרת הכרה ובסופם הוגדרה כצמח, היא הועברה לבית החולים לוינשטיין ברעננה, לבקשת המשפחה. גם בבית לוינשטיין הרופאים קבעו שאין שום סיכוי שמור תתעורר, וביי קשו להעבירה למוסד סיעודי. תמי סירבה להתיימש והתעקשה להשאיר אותה שם. ואכן, חמישה חודשים אחר כך, קרה הנס המיוחל ומור החלה להגיב לגירויים. "היא התחילה לזוז", משחזרת תמי, "אפילו הגתה כמה מילים כמו 'אמא', 'שלום' ו'ביי ביי'. קפצנו לשמיים מרוב שמחה, אבל השמחה הייתה מוקדמת מדי, כי כמו שזה בא ככה זה הלך", מספרת תמי.

● **איך מסבירים את זה?**

"היה לה דימום במוח. שלחו אותנו דחוף לתל השומר לטיפול, ונשא רנו שם חמש שנים. העבירו אותה ממחלקה למחלקה, אבל לא היה הרבה מה לעשות, וכל הזמן ביקשו מאיתנו לקחת אותה הביתה. לא הסכמתי כי לא היה לי לאן לקחת אותה, גרתי אז בדירה קטנה בקומה שלישית בלי מעלית. גם לא הסכמתי להעביר אותה למוסד סיעודי. מנהל בית החור לים ריחם עלינו והצליח לסדר לנו מקום במעונות 'מכבי', למרות שאנחנו ככלל לא ב'מכבי'. יותר מאוחר מור שברה את מפרק הירך, וחורגנו לאשפוז באורתופדיה".

מקלחת בבית החולים

תמי, עובדת ניקיון בעיריית קריית אונו, נישאה בגיל 17 ושנה אחר כך כבר ילדה את בתה הבכורה, מרב (40), קצינה במשטרה. אחריה נולדו יאיר (33) ואפי (26), שניהם עובדים בחברת "אריקע", טל (24), שסיימה לאח רונה תואר ראשון בריפוי בעיסוק, ולבסוף, בת הזקונים מור, היום בת 23. לפני 15 שנה התגרשו ההורים, ולדברי תמי האב לא משתתף בטיפול במור. "הוא יודע מה המצב שלה, אבל הוא לא מעורב", היא אומרת.

"מור רצתה להיות דוגמנית. היא הייתה מאוד יפה ומאוד גבוהה, היה לה סיכוי להצליח. כשאני הולכת ברחוב ורואה בחורות צעירות, אני אומרת 'מור הייתה צריכה כבר להיות סטודנטית, אולי כבר הייתה נשואה'. אני כועסת קצת על מור, למה היא יצאה לטיול הזה?"

בכל שנות האשפוז תמי ישנה על כורסה ליד מור, ולא עזבה אותה לרגע. לאט לאט היא החלה בהכנות לקחת את בתה הביתה. היא מכרה את דירתה ורכשה בית קרקע דרומשפחתי בקריית אונו, במטרה לשפץ אותו ולהתאים אותו למצבה של מור, אבל לא יכלה להתפנות לזה וכך עמד הבית שלוש שנים מבלי שיש גר בו.

"הבית היה מאוד מוזנח, ממש 'חירבה', אבל לא היה לי זמן לסדר אותו כי הייתי צריכה להיות כל הזמן ליד מור, וזה פשוט נשאר ככה. הבנים שכרו דירה יחד, טל עברה לגור אצל אחותה הגדולה ואני עברתי לגור על הכורסה ליד מור", היא מספרת.

"בית החולים היה הבית שלי, לא היה לי בית אחר. את הדירה הישנה כבר מכרתי והבית החדש לא היה ראוי למגורים בכלל. חייתי שלוש שנים בבית החולים וזה כולל הכל, מקלחות, שירותים ואוכל. לפעמים היה למור חדר לבד וזה היה יותר קל, ולפעמים לא. זה היה קשה מאוד, מזל שאני מתחברת מהר לאנשים".

● **איך זה התנהל טכנית, לגור בבית חולים?**

"בזכות ליעד המשפחה חזרה לגור יחד". תמי, ליעד והבן אפי בחדרה החדש של מור

"התקלחתי בחדר של מור, בקושי אכלתי. קצת קניתי, קצת קיבלתי מ'עזר מציון', ובשבת הילדים היו מביאים".

● **לא התחשק לך מדי פעם לישון במיטה רגילה, בבית רגיל?**

"בשנה הראשונה מדי פעם הלכתי לישון אצל מרב והיו מחליפים אותי ליד מור, לא הסכמתי שהיא תישן לילה אחד לבד. אחרי שנה הם הפסיקו להחליף אותי ואני כבר התרגלתי לכורסה שלי. בגדול המטרה שלי הייתה מור, חד משמעית. חוץ מזה, גם אם הייתי רוצה ללכת הביתה, לא היה לי לאן ללכת".

● **כמה זמן זה נמשך?**

"כמה שנים טובות. בסופו של דבר החלטנו שאנחנו מביאים את מור הביתה בכל מצב. לקחתי ארריכלית, באו קבלנים, כולם לקחו כספים ובי רחו. רוששו אותי והשאירו לי את הבית יותר גרוע ממה שהוא היה. למולי, באותה תקופה העבירו את מור לפנימית ה', ופגשתי שם אחות מלאכית בשם אילנה. אמרתי לה שאני רוצה לקחת את מור הביתה, אבל הבית הרוס ולא נשאר לי כסף אחרי שכולם ברחו. היא אמרה שהיא מכירה מעצב פנים שאולי יכול לעזור, וככה הכרתי את המצייל שלי, ליעד יוסף".

ליעד (28) נולד וגדל במושב מרגליות שעל גבול הצפון. הוא למד ארריכלות במכללת תל חי, שם הכיר אביעד, בן זוגו מזה שמונה שנים, שלמד במכללה עבודה סוציאלית. אחרי את שנתיים של לימודי ארריכלות הוא עזב והחל ללמוד עיצוב פנים במכללת "קווים". היום בני הזוג מתגוררים ברמת גן.

כשקיבל את הטלפון מאילנה, ליעד לא תיאר לעצמו לאיזו הרפתקה הוא נכנס. "אילנה צלצלה ואמרה שיש מישהי במחלקה שמעוניינת באיש אלומיניום. אמרתי לה שתתקשר אליי ואני אפנה אותה למישהו, הייתי בטוח שמדובר באחות במחלקה. יותר מאוחר תמי התקשרה להגיד לי תודה, ולשאול אם אני מכיר גם מישהו שמוכר קרמיקות בזול, 'כי עכשיו עם כל המצב, קשה לנו'. לא הבנתי על מה היא מדברת. שאלתי אותה איזה מצב והיא סיפרה לי הכל. כשהבנתי שהיא רוצה להחזיר את מור הביתה, לקחתי על עצמי לעצב למור את החדר ובאתי לראות את הבית".

● **מה מצאתם?**

"קטסטרופה. הייתי בטוח שאני בא לראות בית, אבל כשהגעתי לא היה כלום. לא קירות, לא רצפה, רק חול וחול. אמרתי לה 'מה נסגר איתך, איזה קרמיקה את הולכת לקנות? אין לך בית!'. פתאום הבנתי שהיא לא מאופסת, הראש שלה בכלל בתל השומר, ומישהו צריך לעשות קצת סדר בעניינים. באותו רגע החלטתי לקחת על עצמי את כל הבית, כי לא היה לה אף אחד שמסוגל לעשות את זה. ידעתי שאם לא אעשה את זה, מור לא תוכל להשתחרר הביתה.

"כשפגשתי את תמי בפעם הראשונה במחלקה, ראיתי שהיא גרה בחדר של מור, ישנה על כורסה ולידה ארזים של בגדים, והייתי בהלם. <<

איך אפשר לגור בבית חולים? נשמע לי הזוי שתמי גרה שם כל כך >>

מודעה

מודעה

מבואת הכניסה לחדרי הילדים עוצבה צבעונית ומפנקת כדי לשדר חייוך ותקווה

פינת האוכל והמטבח תוכננו עם מעברים רחבים לכסא גלגלים או מיטה

צילום: אלעד גונון

חדר השינה של הבן האמצעי, שניתן גם לארח בו במידת הצורך

"אף אחד, רק אני והילדים. הייתה לנו מטפלת הודית, שעשתה לנו קטע לא יפה ונפרדנו ממנה. הבאנו פיליפינית, אבל לא הייתה לה אנרגיה טובה ובאמת אחרי יומיים היא עזבה. מגיע לנו לקבל מטפלת, אבל קשה למצוא מטפלת טובה. עד היום אני ישנה בכורסה ליד המיטה של מור, כמו בבית החולים. אחרי כל כך הרבה שנים אני כבר לא יכולה לישון על מיטה נורמלית."

- **את כועסת על מישהו?**
"רק על החיים. כשאני הולכת ברחוב ורואה בחורות צעירות, אני אומרת 'מור הייתה צריכה כבר להיות סטודנטית, אולי כבר הייתה נשואה'. אני כועסת על מור, למה היא לא אמרה שהיא לא מרגישה טוב, למה היא יצאה לטיול הזה? אם זה היה קורה לה בבית, היינו באים מיד לתל השומר והיו מצילים לי אותה."
- **משרד החינוך שומר איתכם על קשר?**
"לא, שום קשר."
- **גם לא בית הספר?**
"גם לא בית הספר. שום קשר. אבל לא אכפת לי. מי שלא רוצה, שלא יבוא. אני לא מכריחה אף אחד."
- **את עוד מקווה שמושהו ישתנה במצב שלה?**
"ברור, תמיד יש תקווה, אני לא מתייאשת. אני לא מצפה שמור תעמוד על הרגליים ותחזור לתפקד כמו קודם, אבל אני מקווה שתהיה לה איכות חיים, כי כרגע אין לה כלום. העיקר שהיא איתנו. אמרו לנו שהיא לא תתעורר והיא התעוררה, אז לפעמים קורים נסים."
- **היא לא סובלת?**
"עד כמה שאני יודעת, לא. אם כואב לה משהו היא מראה את זה. אני שומעת לפעמים את השאלה למה לא לשחרר אותה, הרי החיים שלה ממילא נגמרו, אבל אני נלחמת עליה כבר שבע שנים, 24 שעות ביממה, או למה לוותר? מור בשבילי היא האחת והיחידה. אני מקבלת אותה בכל מצב. אני רואה אותה מול העיניים שלי? זה גם טוב." ■

הרבה שנים."

תמי: "בשלב הזה ליעד התחיל להריץ הכל, צלצל לקבלן האחרון ששילמנו לו, ביקש ממנו לבוא לגמור את העבודה, תכנן לו את כל הבית, ליווה את השיפוץ והוריד ממני את כל הראגות. הוא דיבר על המצב שלנו עם כל מיני ספקים שהוא עובר איתם, והשיג לי מחירים מעולים, אם זה קרמיקה וכלים סניטריים, אם זה מטבח, דלתות, ארונות, מכשירי חשמל, הכל. הוא התאים את הבית פונקציונלית למור עד הסוף. ליעד הציל אותנו. פגשתי בן אדם עם לב שלא ראיתי בחיים. בזכותו כל המשפחה חזרה לגור ביחד בבית, וליעד כבר חלק מהמשפחה. הוא בא לאכול איתנו בימי שישי עם אביעד, ואני כל יום מתפללת עליו."

לפעמים קורים נסים

במהלך השנים הקשר של המשפחה עם חבריה של מור מהתיכון ומתנועת "בני עקיבא" הלך והתרופף. "מור הייתה ילדה שמחה וחברותית, היא הייתה בתנועת נוער והיו לה המון חברים", תמי מספרת. "בהתחלה שמרו

"אני שומעת לפעמים את השאלה למה לא לשחרר אותה, הרי החיים שלה ממילא נגמרו, אבל אני נלחמת עליה כבר שבע שנים, 24 שעות ביממה. בשבילי היא האחת והיחידה. אני מקבלת אותה בכל מצב"

איתנו על קשר, באו לבקר ולא הפסיקו להתעניין בשלומה, אבל הם גדלו, הלכו לצבא, חלק מהבנות התחננו, והחיים ממשכים. החברות הקרובות עדיין מתקשרות לשאול אם יש חדש, אבל רובם כבר לא זוכרים."

- **קשה לך ששכחו אותה?**
"זה כואב, אבל אלה החיים. הרבר שהיה הכי קשה לי הוא לראות אותם ברחוב עם מרים. חשבתי מה מור הייתה עושה בצבא ואיפה היא הייתה אם זה לא היה קורה."
- **מה היא רצתה לעשות בחיים?**
"היא רצתה להיות דוגמנית. לפני שזה קרה היא ביקשה שנעשה לה בוק. היא הייתה מאוד יפה ומאוד גבוהה, היה לה סיכוי להצליח."
- **מה מצבך היום?**
"אם מדברים אליה רואים שהיא מבינה, אבל היא לא יכולה לענות. אני מדרבת איתה, מספרת לה דברים, והיא עושה תנועות בראש ובעיניים. היא מתאשפת מדי פעם, אבל בעיקרון היא בבית כי אין כבר מה לעשות בשבילה."
- **מי עוזר לך לטפל בה?**